

NICOLAE GHEORGHIU

VÂNĂTOARE DE ROMÂNI ȘI EVREI
GENOCID ȘI HOLOCAUST FASCISTO-HORTHYST
ÎN TRANSILVANIA

Editura
ANDREAS

Neuitatei mele soții, NINA,
minunaților mei copii
Daniela, Sorin, Adriana și Marco

NICOLAE GHEORGHIU

**VÂNĂTOARE
DE ROMÂNI ȘI EVREI**

**GENOCID ȘI HOLOCAUST
FASCISTO-HORTHYST
ÎN TRANSILVANIA**

Editura
ANDREAS

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GHEORGHIU NICOLAE,

Vânătoare de români și evrei – Genocid și holocaust horthysto-fascist în Transilvania/ Gheorghiu Nicolae.

București: Andreas Print, 2015

ISBN 978-606-8271-98-9

DIFUZOR EXCLUSIV:
AGENȚIA DE DIFUZARE DE CARTE
IVO PRINT

Calea Griviței nr. 158, demisol, sector 1, București

Tel./Fax: 021.222.07.67

E-mail: ivo_print@yahoo.com

[http:// www.editura-andreas.ro](http://www.editura-andreas.ro)

© Editura **ANDREAS**, București, 2015

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate Editurii ANDREAS.

Nici o parte din această lucrare nu poate fi reprodușă, stocată și retransmisă sub formă: tipărită, electronică, mecanică, fotocopiată, audio sau sub orice altă variantă fără permisiunea scrisă a Editurii ANDREAS.

Corectură: **LAURA IVONA DUMITRU**

Tehnoredactare și copertă: **GHEORGHE DUMITRU**

PREFAȚĂ

Prin anii 1900-1903, Editura Institutului de Arte Grafice și Editura „Minerva“, situată pe strada Regală din București, au publicat o serie de broșuri sub genericul „Istoria populară a românilor“. Cuprindeau peste 700 de pagini, reflectându-se „dezvoltarea poporului nostru de la primele începuturi“. Se vindeau pe un preț modic, subliniindu-se că **„Istoria națională este Cartea Sfântă care nu trebuie să lipsească de pe masa niciunui român“**. Au fost trecute în revistă faptul că poporul nostru s-a născut și a crescut pe pământul Daciei, adevărul că el a fost nevoit adeseori să lupte pentru a-și păstra ființa, victoriile sale în lupta pentru supraviețuire, suferințele inimaginabile care s-au abătut de multe ori asupra lui, între care și cele pricinuite de hoardele zise barbare, venite în iureș din străfundurile Asiei, românii reușind totuși să-și păstreze limba, obiceiurile și pământul. Trecură peste strămoși goții, după care veniră hunii, care s-au arătat a fi cei mai groaznici dintre toți, scriitorii din vechime asemuindu-i cu fiarele sălbatice, amintind că-și petreceau viața călare pe cai, mâncând pe ei și adeseori dormind călare. Urmară după ei gepizii, avarii, slavii și bulgarii, apoi ungurii, pe care autorii îi credeau strănepoți ai hunilor, și ei prădând și jefuind totul. Așezarea lor în final alături de români a fost deosebit de periculoasă pentru aceștia, urgia lor abătându-se îndeosebi asupra românilor din Transilvania, istorică provincie românească, ea constituind nucleul regatului dacic. Invadată de statul feudal ungar în secolele XI-XII, și-a păstrat forma de organizare în voievodat, având și un grad ridicat de autonomie. În 1541 devine principat autonom sub suzeranitatea otomană, pentru ca la sfârșitul secolului XVII să fie atașată Ungariei, controlată de habsburgi.

La crearea statului austro-ungar, în 1876, a fost încorporată Ungariei, pentru ca doar după circa 40 de ani să proclame unirea sa cu România. Autorii afirmă cu tărie că întreaga evoluție istorică demonstrează limpede că ungurii nu pot avea niciun drept asupra Transilvaniei. Nu s-au născut pe pământul ei, precum românii, ci, venind de pe alte depărtate țărâmurii, părăsindu-și „țara“ de baștină, au cotoplit vremelnice un pământ ce nu le aparținea și care era populat de români. Anonymus, denumire sub care este cunoscut notarul anonim al regelui maghiar Bela III (1148-1196, rege din 1172), atesta în cronică sa *Gesta Hungarorum* (sec.12) prezența populației românești în

Transilvania și existența voievodatelor lui Menumorut², Gelu³ și Glad⁴. Cu toții s-au opus expansiunii maghiare.

Scria Anonymus, redând momentul primirii unor soli ai regelui Árpád⁵: *În adevăr, trimișii lui Árpád, Usubuu și Veluc, au trecut peste râul Tisa în vadul Lucy și, după ce au plecat de aici, venind în fortăreața Bihor, au salutat pe ducele Menumorut și i-au prezentat darurile, pe care ducele lor i le trimisese. La urmă, însă, comunicându-i ce aveau să-i spună din partea ducelui Árpád, au pretins teritoriul numit mai sus. Ducele Menumorut i-a primit însă cu bunăvoință și, încercându-i cu diverse daruri, a treia zi le-a cerut să se întoarcă. Totuși le-a dat răspuns, zicându-le: Spuneți lui Árpád, ducele Hungariei, domnul vostru: datori îi suntem ca un amic unui amic, cu toate ce-i sunt necesare fiindcă e om străin și duce lipsă de multe. Teritoriul însă ce l-a cerut bunăvoinței noastre nu îl vom ceda niciodată, câtă vreme vom fi în viață. Și ne-a părut rău că ducele Salanus i-a cedat un foarte mare teritoriu, fie din dragoste, cum se spune, fie din frică, ceea ce se tăgăduiește. Noi însă, nici din dragoste și nici de frică nu-i cedăm nici o palmă de pământ, deși a spus că are un drept asupra lui. Și vorbele lui nu ne tulbură inima că ne-a arătat că descinde din neamul regelui ATILA, care se numea biciul lui Dumnezeu.*⁶ Din păcate, au luptat fără succes. Prezența românilor în Transilvania, la venirea ungarilor, a fost recunoscută nu doar de Anonymus, ci și de istorici maghiari. Etnograful și istoricul maghiar Paul Hunfalvy scria: *Strămoșii românilor de azi nu au încetat niciodată, de la Traian, să locuiască în fosta Dacie, adică în Transil-*

² Menumorut (sec. 9-10), voievod român. A stăpânit ținuturile cuprinse între râurile Someș și Mureș. Avea reședința la Castrum Byhor, aflată acum în zona comunei Biharia, județul Bihor. A luptat contra ungarilor, fiind însă înfrânt.

³ Gelu (sec. 9-10), voievod român. Domnea peste regiunea cuprinsă între Porțile Meseșului și izvoarele Someșurilor, cu centrul în apropierea Clujului. A fost înfrânt și ucis de unguri la începutul secolului 10.

⁴ Glad (sec. 9-10), voievod român. Potrivit cronicii lui Anonymus, voievodatul său cuprindea Banatul.

⁵ Arpad (?-907), primul conducător maghiar al triburilor ungarilor. A cucerit Panonia (c. 889-907), învingând populațiile slave de pe teritoriul actualei Ungarii, creând primul stat maghiar organizat.

⁶ Acad. Ștefan Pascu, dr. Mircea Mușat, dr. Florin Constantiniu, *Falsificarea conștientă a istoriei sub egida Academiei ungare de științe*, în *Magazin istoric* nr. 5, 1987, p. 36.

vania, Moldova și Valahia. Înaintea lui, scriitorul și istoricul Huszti András sublinia: *Nicio națiune nu are limba atât de apropiată de aceea limbă romană, ca limba valahilor. Ceea ce este un semn sigur și nu poate înșela, că sunt în Transilvania rămașii vechilor romani...*

Un alt istoric maghiar, Horváth Mihály, scria: *Transilvania era populată de români, când ungurii și-au făcut apariția în Panonia.*⁷ Totuși ungurii au năvălit în ea, nobilimea maghiară devenind o diabolică asupritoare a românilor. Însuși împăratul Iosif II, în urma unei călătorii efectuate în primăvara anului 1773 în Transilvania, în care a primit 19.000 de petiții de la localnici, va scrie despre ea: *Țara este, fără îndoială, frumoasă și bună, numai că îi trebuie ajutor; paliativele și cârpăcelile nu mai sunt deloc îndestulătoare, dată fiind amploarea luată deja de corupția spirituală. Pretutindenii domnesc neîncrederea, bănuiala, spiritul de intrigă; nobilimea ungurească nu se sinchisește de nimic altceva, pe lumea asta, decât de problemele referitoare la propriile-i venituri și la primejdia de a i se știrbi din nou privilegiile. Puțin îi pasă ei de echitate sau inechitate, merge atât de departe cu pretențiile pe cât își poate permite și despoaie pe cei aserviți, vrând să dispună de aceștia după bunul său plac. (...) Iobagul este un rob al stăpânului său; el nu are nici o resursă, ci trebuie să slujească așa cum i se poruncește, mult sau puțin, unde și cum vrea stăpânul lui. (...) Acești bieți supuși români care, fără doar și poate, sunt cei mai vechi și mai numeroși locuitori ai Transilvaniei, sunt asupriți (...), fiind copleșiți de nedreptate, așa încât, într-adevăr, destinul lor, dacă e bine cercetat, apare ca vrednic de toată compasiunea și este de mirare că atât de mulți dintre oamenii aceștia mai sălășluiesc încă acolo și că nu au fugit cu toții. (...) Nu mă mir atunci când pământul vreunuia dintre ei este lucrat prost, căci cum ar putea să fie altfel, când el nu este sigur pe avutul lui de la o zi la alta și când, zi de zi, ceas de ceas, riscă să fie silit să muncească pentru stăpânul său. În astfel de împrejurări, el se grăbește să facă doar ce apucă pe ogorul lui. Națiunea este de altfel înțeleaptă*⁸.

Spre a se spori numărul ungarilor, s-a practicat intens colonizarea, cu scopul de a se maghiariza Transilvania. Împăratul Iosif II va remarca: *Cu valahii aici, încă foarte sclăvește se tratează, ei nici nu se socotesc moșneni ai pământurilor lor. A fost mare greșală că,*

⁷ Vezi Martin Opitz, *Zlatna*, Editura Eminescu, București, 1999, p. 71.

⁸ Valeriu Buduru, *Împăratul Iosif II și românii transilvăneni*, în *Magazin istoric* nr. 3, 1978, p. 4.

*pentru alți coloniști, li s-au luat cele mai bune holde și pe dânșii i-au mânat în alte locuri, cu toate că ei sunt cei mai vechi locuitori ai provinciei.*⁹ Cu toate acestea, planul mârșav de maghiarizare n-a fost realizat. După cum rezultă din documente, statul maghiar a organizat colonizări în 21 de locuri, în Ardeal, Caraș Severin și Banat. În 1900, din populația Ungariei, doar 51,4% erau maghiari, și asta datorită faptului că între 1787 și 1900 fuseseră „asimilați” și transformați în unguri 2.800.000 de nemaghiari. În 1940, în partea de nord-vest a României se aflau 2.000.000 de români, doar 900.000 de secui și maghiari, 200.000 de evrei și circa 40.000 de sași. Ungaria, ca și alte state, s-a bazat pe cotorpire de teritorii. Dar multe și-au dobândit independența. Oare pot avea azi pretenții, de pildă, Spania, Portugalia, Anglia, Franța, Olanda, Rusia, Turcia asupra unor teritorii invadate în trecut în America, în Africa, în Asia, în Europa, teritorii care și-au cucerit independența? Firește că nu. Ar fi și absurd! N-ar fi moral. Numai că Ungaria n-a ținut și nu ține seama de astfel de precepte. De aici și furibunda ei propagandă revizionistă din perioada interbelică, declanșată sub bagheta lui Horthy¹⁰.

Din păcate, oficialitățile române n-au sesizat întotdeauna pericolul acesteia, n-au luat în seamă avertismentele unor oameni lucizi. Iar urmarea s-a văzut: Transilvania a căzut pe mâna horthyștilor, parcurgând una dintre cele mai scurte perioade de cotorpire, dar poate și cea mai dezastruoasă și chinuitoare pentru români. Și nu doar pentru ei. Cu românii a fost genocid. Dar au avut de suferit și sute de mii de evrei aflați în partea de nord a Transilvaniei, horthyștii provocând un crunt holocaust. În cartea de față reînfrățim scurta golgotă a românilor din Transilvania, precum și cea a evreilor transilvăneni, redând evenimentele așa cum le-au văzut și le-au apreciat unii martori oculari, cum au fost expuse în cărți, în articole din ziare și reviste, la diverse dezbateri publice. Se simte acut această nevoie deoarece zi de zi sporește propaganda maghiară revizionistă, ea găsindu-și părtași și în elemente precum pastorul Tökes¹¹, unele persoane din conducerea

⁹ Ibidem.

¹⁰ Horthy, Miklos (1868-1957), ofițer de marină și regent al regatului Ungariei (1920-1944). În 1920, Parlamentul maghiar a votat restaurarea monarhiei și l-a ales pe Horthy regent.

¹¹ Tökes László, episcop reformat de Oradea. Încercarea de a fi evacuat din casă, conform unei hotărâri judecătorești, a generat opoziția populației, constituind scânteia aprinderii manifestațiilor din Timișoara în decembrie 1989.

UDMR. Să fie oare întâmplător că ei au lansat diversiunea privind autonomia așa-zisului ținut secuiesc, existent cândva sub denumirea Trei Scaune, realizat în secolul XVII prin unirea a trei scaune secuiești mai vechi, Chizdi, Sepsi și Orbo, având centrul urban principal orașul Sf. Gheorghe?¹² Dar de atunci majoritatea secuilor¹³ a fost asimilată de unguri, ei sunt tot mai puțini, iar autonomia o cer... maghiarii! Încă în 1934, într-o cuvântare ținută la 4 aprilie în Parlament, Nicolae Titulescu¹⁴ avertiza, făcând o paralelă între revizionismul italian, primul, și cel maghiar, al doilea: „*Primul revizionism pare a avea mai curând un caracter principial, bazat pe credința că tratatele, ca toate lucrurile omenești, nu sunt eterne. Al doilea are un caracter practic... și este bazat pe dorința fățiș exprimată de a mutila statele vecine pentru a spori patrimoniul actual al Ungariei actuale. Primul revizionism pare a fi recurs până acum numai la încurajări verbale, cel de-al doilea a practicat și continuă să practice o operă de sabotare sistematică pe toate căile a ordinii actuale create de tratate. Dacă fac această deosebire nu am să scuz primul revizionism în dauna celui de-al doilea. Le consider pe amândouă inacceptabile și dăunătoare... Revizuirea nu este pentru România numai amputarea moșiei strămoșești. Revizuirea este amputarea atribuțiunilor istorice ale neamului nostru tocmai în clipa când el și-a desăvârșit unitatea*“.¹⁵

¹² *Dicționar Enciclopedic Român*, vol. 4, Editura Politică, București 1966, p. 714.

¹³ Secui, denumire dată populației rezultate din contopirea, prin asimilare, a unor populații de limbă turcică ce s-au atașat uniunii triburilor maghiare de sub conducerea lui Arpad (?-907), primul conducător maghiar al triburilor ungarilor. La început, secuii au fost așezați în părțile Bihorului, pe la mijlocul secolului al XII-lea în regiunea Târnavelor, iar pe la începutul secolului al XIII-lea în interiorul curburii Carpaților. *Dicționarul Enciclopedic Român*, vol.4, p. 349.

¹⁴ Nicolae Titulescu (1882-1941), om politic și diplomat, ministru de externe (1927-1928 și 1932-1936), delegat permanent al României la Liga Națiunilor, singura personalitate care a deținut funcția de președinte la două sesiuni extraordinare ale Adunării Ligii.

¹⁵ *Poporul român respinge agitațiile revizioniste*, în *Magazin istoric* nr. 3, 1987, pp. 36-37.

PARTEA ÎNTÂI GENOCID I

STOP UMILINȚEI!

La 1 ianuarie 1907 a apărut la Sibiu, botezat de maghiari Nagyszeben, revista populară „Țara noastră“, editată de Asociația pentru literatura română și cultura poporului român. Redactor era poetul Octavian Goga¹⁶. Născut la Rășinari, pe lângă Sibiu, a cunoscut din plin împilările și umilințele din vremea stăpânirii maghiare, fiind mistuit de apriga dorință a înlăturării acestora. Iar ca „armă“ de luptă și-a ales *condeiu*, militând totodată neobosit pentru ca aceiași lucru să-l facă și ceilalți români din Transilvania pricepuți în ale scrisului, în scopul patriotic al *semănării grăuntelui luminii la sate*. Ideea centrală o constituia nevoia emancipării oamenilor, luminarea căilor pentru dezrobire, în vederea înlăturării jugului străin sub care trăiau românii, evident majoritari în Transilvania. După cum se specifică în numărul 31 al revistei, din 29 iulie 1907, conform unui recensământ, populația României era de aproape 6,4 milioane, dar alți 2,8 milioane trăiau subjugăți în Ungaria, peste 1,3 milioane în Basarabia, 231.000 în Bucovina etc.

Scria Octavian Goga: *Din întreaga poveste a neamului nostru se deslușește un mare și puternic adevăr: n-am fost neam de cetate, am fost totdeauna oameni de câmp și oameni de munte, săteni cari am asudat în munca petecului nostru de pământ. N-am avut orașe, n-am avut ziduri și turnuri de apărare. Au trăit și au murit ai noștri acolo în sătulețele de la poalele munților. Acolo la plug ne-a ars soarele de veacuri și tot acolo am călcat potrivnicia vremilor și am apucat ziua de astăzi. Adevărurile acestei povești nu se frâng. Tot cei vechi suntem și astăzi. Amintindu-și suferințele românilor aflați sub jug străin, în numărul 2 al revistei, apărut la 7 ianuarie, Octavian Goga scria: *Mi-a scormonit aducerile aminte ale copilăriei petrecute la țară, mi-a trezit toate poveștile bătrânești auzite odată, în care se spunea despre**

¹⁶ Octavian Goga (1881-1938), poet, ziarist și om politic. Ministru în mai multe rânduri și prim-ministru (1937-1938).

bătăile pe care le îndurau țăranii de pe Târnavă de la lefegiii curților domnești... Să ne dezlegăm odată pentru totdeauna de nenorocita mângâiere cu care căutăm să împăcăm suferințele și pornirile răzvrătirii noastre de-o clipă. Ne zicem că suntem popor de pace și rânduială bună. Ne fâlim cu asta și ne făurim o laudă din aceste adevăruri amare, pe când ar fi să ne roșească obrazul de rușine și să simțim cum ni se strâng pumnii la aceste vorbe, căci sub smalțul lor e ascunsă cea mai neagră hulă. Când sărăcii de scriitorăși înjură țăranii noștri, când câte un pristav domnesc dă ghionturi și palme din bun senin, oamenii noștri chinuiți și bătuți înghit un nod amar în gât, se dau tânguindu-se la o parte și își dospesc amarul acolo în suflet – fiindcă sunt umiliți. Nu e acesta un popor iubitor de pace și bună rânduială, ci sunt oameni cu sufletele îngenunchiate de umilință din care a murit mândria. Noi vrem bărbăție, vrem mândrie în poporul nostru... E un adevăr vechi că pe temeiul umilinței nu se poate zidi viitorul unui neam și de aceea vremea de astăzi cu îndrumările și cu nădejdiile ei mai adaugă o poruncă la cele zece din tabelele legii: Nu fi umilit! Trebuia să ai un mare curaj, dar și un deosebit talent pentru a strecura asemenea îndemnuri la împotrivire. Și în acele condiții grele nu erau uitare visurile oamenilor pentru dezrobire.

Adeseori se foloseau povestirile cu tâlc. Scrisa Goga în februarie 1907 sub titlul semnificativ *Păcatele noastre*: „*Cunoașteți toți povestea asta. Într-o duminică vestește părintele după liturghie: «Dragii mei, să știți că de astăzi într-o săptămână va veni la noi în sat un domn de-al nostru să ție cuvântare și să vă dea povețe. Să veniți cu toții să-l ascultați»*“. Oamenii au venit. Au ascultat și se bucurau că li se vorbea după inima lor, plecând de la adunare cu gândul la izbăvirea ce urma să vină. Dar trecu o săptămână, se scurseră alte și alte săptămâni, iar totul rămase ca în trecut, Goga conchizând: „*Să fim judecători drepți ai noștri și să nu ne adormim cu vorbe. Vremea de astăzi cu necazurile ei cere fapte, nu vorbe. Vorba rămâne sămânță stearpă, dacă nu-i urmează fapta... La adunări ne legănăm pe grămezi de vorbe ca pe o corabie care adoarme domol pe drumetul fără griji... Ne încălzim, ne însuflețim, ne potrivim glasul, ne înduioșăm, ne răzvrătim. Și spunem înainte – vorbe și iarăși vorbe... Să ne dăm seama că ne covârșesc necazurile și ne prăpădim, dacă nu apucăm și alte cărări. Mai domol deci cu vorba. Fapte, fapte cere ziua de astăzi*“. Toate acestea le scria Goga pe timpul unei diabolice cenzuri, în dese rânduri, el și alți redactori și colaboratori ai revistei *Țara noastră* fiind anchetați, uneori condamnați pentru ce au scris. Astfel, în

CUPRINS

Prefață / 7

PARTEA I – GENOCID I / 13

Stop umilinței / 13

Băjenari / 16

Vânătoare de români / 19

Teroare atotcuprinzătoare / 23

Fără drepturi politice, dar carne de tun / 30

Eliberarea / 40

Din nou nori amenințători / 44

Dezbateri sterile / 56

Dezastrul / 61

PARTEA A II-A – GENOCID II

Inviazia începe cu crime barbare / 69

Masacrele de la Trăzneș și Ip / 75

Lașărele de internare / 84

Atac demențial contra bisericii / 89

Martiri în sutane / 92

Izgoniți de pe pământul străbun / 96

Sărmașul însângerat / 100

Masacrul de la Moisei / 103

HOLOCAUST / 107

Ungaria horthystă pe locul doi / 107

Prigonirea evreilor / 113

Detășamentele morții / 118

Soluția finală – exterminarea! / 124

Holocaust la Sărmaș / 132

România – oază pentru mii de evrei / 139

Inconștiența naște monștri / 151

Antonescu și evreii / 155

Martiri n-au fost doar evreii / 165
Se încearcă învăluirea în negură a crimelor / 172
Pro memoria / 176

ATENȚIE: NEOREVIZIONISM / 181

După 23 August 1944 / 181
După decembrie 1989 / 187
Denigratorii României / 194
Diversiunea autonomia ținutului secuiesc / 202
Obsesia neohorthyștilor: Statul Național Unitar / 210
Amintirile nu pot fi cenzurate / 216

Foto document / 223